

In memoriam

Академик Дечко Павлов Дечков

Дечко Павлов Дечков е роден на 9 септември 1930 година в гр. Шипка в семейството на учители. През 1948 г. завършва Казанлъшката мъжка гимназия с отличие. От същата година е студент по специалността „Индустриална химия“ в Държавната политехника в София. През 1953 година завършва ново-

сформирания Химико-технологичен институт (ХТИ) в София и е назначен като асистент в катедра „Физикохимия“ при професор Стефан Христов. По покана на академик Ростислав Каишев през 1961 г. се премества в Института по физикохимия на Българска академия на науките като научен сътрудник. Веднага е изпратен на специализация в лаборатория „Мария и Пиер Кюри“ към Радиевия институт (днес Институт „Кюри“) в Париж със съдействието на Международната агенция за атомна енергия.

Заедно с проф. Евгени Будевски през 1967 г. основава Централната лаборатория по електрохимични източници на ток към БАН (днес Институт по електрохимия и енергийни системи), на която 20 години е заместник директор (1974–1994 г.). Дечко Павлов е създател и дългогодишен ръководител на секция „Оловни акумулатори“, завоювала световна известност и научен престиж, превръщайки се в един от световните центрове за развитие на теорията и технологията на оловните батерии.

Дечко Павлов е виден български електрохимик, професор и учен от световна величина. През 1989 година е избран за член-кореспондент на БАН, а през 1997 г. – за академик.

Научните приноси на академик Дечко Павлов са свързани с кинетиката на електродните процеси, свойствата и структурата на оловните оксиди и процесите в оловните батерии и получават широко международно признание. Автор и съавтор е на над 250 научни статии, четири монографии и три глави в монографични книги, отразени в над 5000 цитирания в световната научна литература. Голяма част от научните му постижения са защитени с патенти и авторски свидетелства,

регистрирани у нас и в други страни. Много от неговите идеи са доведени до практически внедрявания в наши акумулаторни заводи, със значителен икономически ефект. Той е автор и на забележителната книга „Оловни акумулатори: наука и технология“, претърпяла две издания от реномираното световно издателство „Elsevier“.

Акад. Д. Павлов е баща и дългогодишен председател на организационния комитет на международната конференция по оловни батерии ЛАБАТ, добила завиден авторитет в научния свят.

Чете лекции в редица университети и световноизвестни фирми. Своят курс лекции е представил в повече от 25 страни. За големите му постижения в науката, технологиите и производството е удостоен с редица национални и международни награди и отличия. Сред тях са „Марин Дринов“, „Димитровска награда“, орден „Кирил и Методий“, „Гастон Планте“, медал „Питагор“, награда за изследвания на Американското електрохимично дружество, награда за цялостен принос в науката за оловни батерии на Американския национален алианс за съвременни транспортни батерии, награда за цялостен принос, присъдена от Олово-цинковата асоциация за развитие на Индия (India Lead Zinc Development Association) и Батерийното дружество на Индия (Battery Society of India), награда на Австралийското федерално министерство на науката и образованието и др.

Един голям талант с живот отдаден на науката, академик Дечко Павлов напусна този свят на 25 август 2017 г. Поклон пред светлата му памет!

Ч. Бонев

Академик Дочи Русева Ексерова

Дочи Русева Ексерова е родена на 20 май 1935 г. във Варна. През 1953 година завършва гимназия в София, а през 1958 г. се дипломира по специалност „Химия“ в Софийския университет „Св. Климент Охридски“. Постъпва в секция „Физикохимия на повърхностите и дисперсните системи“ към Института по физикохимия на Българска академия на науките с ръководител Алексей Шелудко. През 1969 г. защитава кандидатска дисертация и се хабилитира през 1971 г. В периода 1983–2005 г. е ръководител на същата секция. През 1987 г. защитава дисертация за получаване на научната степен „доктор на химическите науки“. От следва-

щата година е професор по физикохимия, а през 2004 г. е избрана за академик на БАН.

Основните научни постижения на акад. Дочи Ексерова са в областта на образуване и стабилност на тънки течни слоеве (филми) и физиката и химията на междуфазовите явления. Изучаването на физикохимията на тънките течни филми, течните

повърхности и дисперсните системи е насочено към приложение в областта на биологията и медицината. Най-важните ѝ постижения са свързани с разработване на уникални експериментални методи за изследване на черните филми, изследвания на повърхностните сили и организацията на амфифилните молекули, които изграждат и обуславят свойствата на пенните филми и биослоеви, както и изследвания на сърфактантната система на белия дроб.

Акад. Дочи Ексерова е автор и съавтор на около 260 научни публикации включително глави от книги, 7 па-

тента и две монографии („Пена и пенные пленки“, изд. „Химия“, 1990 и „Foam and Foam Films“, изд. „Elsevier Science“, 1998), широко отразени в множество цитирания. Изнася и многобройни поканени и пленарни доклади на конференции и във водещи научни центрове в цял свят. Акад. Ексерова бе учен със забележителен авторитет и член на редица международни научни организации: Международната асоциация на учените в областта на колоидите и повърхностите, Международната организация по сърфактантни системи на белия дроб и национален представител на IUPAC по физикохимични методи в биологията и медицината и др.

Акад. Ексерова беше член на Общото събрание на БАН, председател на Специализирания научен съвет по физикохимия към Висшата атестационна комисия, член на Академичния съвет на Центъра за обучение при БАН, член на редица международни научни съвети и комисии.

Един от известните учени в областта на българската физикохимия, академик Дочи Русева Ексерова ни напусна на 2 октомври 2017 г. С кончината ѝ българската наука понесе голяма загуба. Поклон пред светлата ѝ памет!

Редколегия